

Rial de Sa Clavella

Arenys de Mar

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Arenys de Mar
Emplaçament Xarxa hidrogràfica d'Arenys de Mar

Coordenades:

Latitud: 41.5857
Longitud: 2.54117
UTM Est (X): 461755
UTM Nord (Y): 4603880

Classificació

Número de fitxa 08006 - 454
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Zona d'interès
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: Inexistent
Observacions protecció: Pla d'Ordenació Urbanística Municipal. Text refós (2019). Normativa. Cap. 8. Sistema hidrològic. Art. 195 a 198; pp. 87 i 88.
Data aprovació: dc., 19/06/2019 - 12:00
Accés Fàcil
Ús actual: Altres
Titularitat Pública
Titular: Agència Catalana de l'Aigua (Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural de la Generalitat de Catalunya; C. Provença, 260 - 08008 - Barcelona).
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dv., 09/06/2023 - 08:50

Descripció

El rial de sa Clavera és un dels cursos d'aigua secs que formen la xarxa hidrogràfica d'Arenys de Mar, que s'originen a les capçaleres dels turons de la serralada. Neix al municipi veí d'Arenys de Munt, a la fondalada del Remei que s'origina en un turonet de tot just 200 metres d'alçada, situat per sobre de can Deri i desemboca a la Riera d'Arenys de Mar pel seu vessant hidrogràfic dret. Ja al segle XVII i XVIII el seu tram mig-final es va anar convertint en un carrer més d'Arenys de Mar i és un dels rials dels que ha patit més la transformació. La seva llera es va cimentar i el seu tram superior fou escapçat per a construir-hi el peatge de l'autopista.

En l'ortofotomapa de l'any 1945, que és la primera imatge de satèl·lit aèria consultable a l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya es pot veure amb gran claredat el recorregut del rial que baixa per can Deri (Arenys de Munt). També es pot veure el seu tram final urbanitzat i com transcorre per davant del camp de futbol, encara llavors amb poquíssimes construccions al seu voltant.

Seguint els ortofotomapes a partir d'aquest any, es pot veure un salt important a partir de la construcció de l'autopista però la pressió urbanística encara es va mantenint fins a finals dels anys vuitanta on l'any 1986 ja es veu que el sector entre la riera i can Pica i can Montalt ha iniciat una nova fase d'urbanisme.

Al nord del municipi, entre can Montalt i la Raureta, la llera com hem dit està cimentada i es conserven alguns murs antics de pedra per evitar inundacions. Els altres són moderns, de ciment. Només gairebé a tocar de l'autopista hi ha alguna alzina. Llavors el rial es converteix en un camí de ronda que transcorre pel costat de l'autopista i es perd el seu recorregut original.

Història

En termes geològics, aquests cursos d'aigua i la riera d'Arenys de Mar, formen part de l'antic massís catalanobalear que es formà ara fa aproximadament, uns 350 milions d'anys, a finals del Paleozoic. És el resultat de la fissura i desplaçament de la placa tectònica que havia format l'encara més antiga Pangea. Posteriorment, els plegaments alpins, i el trencament i enfonsament del massís catalanobalear ara fa entre 60 i 15 milions d'anys, va deixar tan sols a la superfície, el que ara coneixem com a Serralada Prelitoral i Serralada Litoral. Per això, el subsòl està format bàsicament per granits i granodiorites. En canvi, el relleu sinuós de les muntanyes que ens envolten són el resultat d'esdeveniments que van tenir lloc ara fa un parell de milions d'anys.

Així doncs, per una banda, ens trobem unes muntanyes normalment arrodonides i uns cims que tot just assoleixen, com a molt, els 500 metres d'altitud, degut al procés de meteorització. I per l'altra, una massa sorrenca formada pel resultat d'aquest procés d'erosió. Sobretot per l'aigua corrent procedent de la pluja que va descomponent el granit (format per quars, feldspat i mica). Aquest material és evidentment el que trobem als llits de les rieres, i allí on el feldspat s'ha desfet, s'hi localitzen argiles.

En el tram nord no urbanitzat, fora del terme, la vegetació hi juga un paper transcendent ja que conforma un ecosistema particular, que en el municipi d'Arenys de Mar és visible en els rials. Ens referim a la vegetació, que és l'encarregada de fixar els marges tot evitant-ne l'erosió. A les capçaleres dels rials i torrents i sobretot de la conca del riera d'Arenys és de vital importància, ja que evita que l'aigua no llisqui a gran velocitat augmentant la seva força d'erosió, i alhora que filtri millor cap a l'interior de la terra. Aquesta xarxa també permet l'establiment de diferents comunitats vegetals i animals d'interès i té, alhora, funcions de connector biològic entre la serralada litoral i el litoral costaner.

Bibliografia

ALZINA BILBENY, Pere (nn.cc). *Itinerari de Natura pels Rials d'Arenys de Mar* (díptic). Ajuntament d'Arenys de Mar.

CASSÀ i BARRERA, Joaquim (2015). *Carrers d'Arenys de Mar*. Crea't Edicions.

MASCLANS, FRANCESC (1999). *Guia per a conèixer els arbres*; actualitzada per Oriol de Bolós. Barcelona. Flor del Vent Edicions.

FOLCH, Ramon. (1981). *La vegetació dels països catalans*. Barcelona. Editorial Ketres.

FOLCH, Ramon; FRANQUESA, Teresa; CAMARASA, Josep Maria (1984). *Història Natural dels Països Catalans*. Vol. 7. Vegetació. Barcelona. Fundació Enciclopèdia Catalana.

FONT QUER, Pius. (1980). *Plantas medicinales. El dioscórides renovado*. Barcelona. Editorial Labor. SA.

FONT CISTERÓ, Xavier, GUTIÉRREZ CAMARÓS Josep (2014). Les Rierades Al Maresme; dins *l'Atzavara*, [en línia], 1, Vol. 23, p. 61-79, <https://raco.cat/index.php/Atzavara/article/view/302747> [Consulta: 24-05-2023].

FORN SALVÀ, Francesc (2002). *Entranyable riera. Estudi geograhicohistòric de la riera d'Arenys*. Arenys de Mar. Els llibres del Set-ciències.

FORN SALVÀ, Francesc (2018). *La riera d'Arenys, un patrimoni singular*, dins Aigua. Recurs vital, social, cultural i econòmic al Maresme. Trobada d'Entitats de Recerca Local i comarcal del Maresme, núm. 12, p. 139-145. Ed. Arxiu Comarcal del Maresme.

GUTIÉRREZ, J. (1992). *Les rierades del Maresme: Problemàtica de la interacció entre els medis natural i antròpic com a pas previ per a l'Ordenació de l'espai torrencial*. Tesis de Llicenciatura. Universitat de Barcelona, 168 pp.

PELAGIO BRUALLA, Manel (1998). *Les rierades del Maresme: planejament, gestió i risc d'avingudes*. Barcelona. Congrés editorial.

RIBA ARDERIU, Oriol (1995). Qüestions obertes sobre la geomorfologia, la hidrologia i la sedimentologia de les rieres del Maresme i del Barcelonès amb exemples de la riera d'Arenys, dins *Trenta-dos aspectes de ciència i tecnologia*. Barcelona. Institut d'Estudis Catalans, p. 281-316.

Enllaços d'interès:

[Blog de Rafel Muñoz.](#)

[Itinerari dels Rials \(Ajuntament\)](#)

